

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
693 - 46 - 92, 625 - 76 - 23

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/134/2005

PREFERENCJE W WYBORACH PREZYDENCKICH

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, SIERPIEŃ 2005

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku
22 października 2004 roku

Sierpień, drugi z wakacyjnych miesięcy, mimo pory urlopów i wypoczynku niesprzyjającej zainteresowaniu życiem politycznym wśród publiczności, dla polityków jest bardzo gorącym okresem. Sztaby wyborcze poszczególnych partii, a także kandydatów do urzędu Prezydenta RP prowadzą intensywną kampanię przedwyborczą, w całym kraju odbywają się spotkania kandydatów ze zwolennikami i potencjalnymi wyborcami. Twarze pretendentów do prezydentury patrzą na nas z billboardów stojących przy najruchliwszych trasach, w telewizji prezentowane są spoty wyborcze, kandydaci starają się na bieżąco uczestniczyć lub choćby wypowiadać się w najgorętszych sprawach trafiających aktualnie na pierwsze strony gazet. W takiej atmosferze kształtują się opinie Polaków, którzy za dwa miesiące będą musieli zdecydować, kto w ciągu najbliższych pięciu lat będzie sprawować najwyższy urząd w państwie.

Udział w wyborach prezydenckich zapowiada obecnie¹ 68% ankietowanych, a więc niemal tyle samo co w lipcu (wzrost o 1 punkt procentowy).

Tabela 1

9 października odbędą się wybory prezydenckie. Czy zamierza Pan(i) wziąć udział w tych wyborach?	Wskazania według terminów badań					
	III '05	IV '05	V '05	VI '05	VII '05	VIII '05
	w procentach					
Na pewno wezmę w nich udział	64	66	65	64	67	68
Jeszcze nie wiem, czy wezmę w nich udział	17	18	15	21	19	17
Raczej nie wezmę w nich udziału	19	16	20	15	14	14

Do maja '05 pytanie brzmiało: „Gdyby w najbliższą niedzielę odbywały się wybory prezydenckie, to czy wziął(ęła)by Pan(i) w nich udział?”

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (183) zrealizowano w dniach 5-8 sierpnia 2005 roku na liczącej 949 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych Polaków.

Sierpień jest kolejnym miesiącem, który przynosi duże zmiany w dotychczasowym układzie sił na przedwyborczej scenie. Ścisłą czołówkę prezydenckiego rankingu, z niemal takim samym wynikiem, stanowią w tej chwili trzej kandydaci: Donald Tusk (22%) oraz Włodzimierz Cimoszewicz i Lech Kaczyński (po 21%). Zmianą w stosunku do ubiegłego miesiąca jest przede wszystkim bardzo duży wzrost poparcia dla Donalda Tuska. Od lipca liczba jego zwolenników wzrosła ponad dwukrotnie (z 9% do 22%). Stracił natomiast, i to również bardzo wyraźnie, Włodzimierz Cimoszewicz - jeszcze przed miesiącem dystansujący pod względem liczby zadeklarowanych wyborców wszystkich pozostałych pretendentów do prezydentury. Od lipca poparcie dla niego spadło aż o 10 punktów procentowych. Nie zmieniły się natomiast znacząco notowania Lecha Kaczyńskiego - trzeciego z najbardziej liczących się kandydatów (wzrost poparcia o 1 punkt procentowy).

Trójka tych polityków wyraźnie dystansuje pozostałych pretendentów do prezydentury. Czwarte miejsce z wynikiem niemal takim samym jak przed miesiącem zajmuje Andrzej Lepper (13%, 1-punktowy wzrost liczby sympatyków). Mniejszym poparciem niż lider Samoobrony cieszy się Zbigniew Religa, którego notowania od dwóch miesięcy sukcesywnie spadają. Obecnie zamiar poparcia go w wyborach deklaruje co jedenasty badany wybierający się do urn i mający sprecyzowane preferencje wyborcze (9%, o 4 punkty mniej niż w lipcu). Stabilne pozostają natomiast notowania Marka Borowskiego. Do jego zwolenników tak jak przed miesiącem zalicza się co dwudziesty zadeklarowany wyborca o sprecyzowanych preferencjach (5%). Nie przybywa też zwolenników pozostałym kandydatom. Dość nisko poparcie w dalszym ciągu mają Maciej Giertych (3%) oraz Jarosław Kalinowski (2%). Całkiem już znikoma część badanych deklaruje zamiar poparcia w wyborach Henryki Bochniarz, Janusza Korwin-Mikkego i Stanisława Tymiańskiego (po 1%).

ODPOWIEDZI RESPONDENTÓW DEKLARUJĄCYCH UDZIAŁ W WYBORACH PREZYDENCKICH
I ZDECYDOWANYCH W SWYCH PREFERENCJACH

Tabela 2

Na kogo z tej listy najchętniej oddał(a)by Pan(i) głos w wyborach prezydenckich?	Wskazania według terminów badań				
	IV '05	V '05	VI '05	VII '05	VIII '05
	w procentach				
Donald Tusk	9	13	11	9	22
Włodzimierz Cimoszewicz	15	14	-	31	21
Lech Kaczyński	21	22	25	20	21
Andrzej Lepper	13	14	12	12	13
Zbigniew Religa	22	15	19	13	9
Marek Borowski	9	10	14	5	5
Maciej Giertych	2	2	4	3	3
Jarosław Kalinowski	-	-	3	3	2
Henryka Bochniarz	-	-	-	1	1
Janusz Korwin-Mikke	-	-	-	-	1
Stanisław Tymiński	-	-	-	1	1
Inny kandydat	7	7	7	1	1
	N=639	N=585	N=504	N=593	N=541

Z dużymi zmianami w rankingu poparcia dla kandydatów, świadczącymi o wciąż słabo jeszcze, jak się wydaje, wykrystalizowanych preferencjach wyborczych, koresponduje dość wyraźny wzrost odsetka badanych chcących brać udział w jesiennym głosowaniu, jednak niezdecydowanych, na kogo oddać swój głos. Mimo braku istotnych zmian w poziomie deklarowanej frekwencji do tej grupy zalicza się obecnie 17% badanych (o 4 punkty więcej niż w lipcu).

Tabela 3

Odpowiedzi „trudno powiedzieć” osób deklarujących udział w wyborach, ale niemających sprecyzowanych preferencji (według terminów badań)				
IV '05	V '05	VI '05	VII '05	VIII '05
w procentach				
11	14	23	13	17

Przed tegorocznymi wyborami prezydenckimi sytuacja długi czas nie była jasna. Lista kandydatów, którzy mieli w nich startować, nie była ustalona praktycznie aż do lipca. Przy tak spersonalizowanych wyborach, jakimi są wybory prezydenckie, w których głosujący musi wybierać między konkretnymi osobami, kontekst, jaki stwarza zestawienie wszystkich kandydatów, ma trudne do przecenienia znaczenie. Nie można się zatem dziwić, że Polacy okazują się niezbyt stali w swych sympatiach, a kolejne sondaże wskazują nowych liderów w wyścigu do prezydentury. W lipcu przewodzącego dotąd w rankingach Lecha Kaczyńskiego prześcignął decydujący się jednak na start w wyborach Włodzimierz Cimoszewicz. W sierpniu po przesłuchaniu przed komisją do spraw Orłenu, przed którą Włodzimierz Cimoszewicz opisywał swoje transakcje akcjami Orłenu i przyznał się do pomyłki w oświadczeniu majątkowym składanym w Sejmie, odsetek jego ewentualnych wyborców wyraźnie się obniżył. Do tej dwójki liderów dołączył natomiast kolejny kandydat, którego kampania wyborcza była ostatnio, jak się wydaje, najintensywniej i najlepiej prowadzona - Donald Tusk. Poza licznymi reklamami wyborczymi i spotkaniami z wyborcami szef PO angażował się także w bieżące wydarzenia polityczne, m.in. osobiście wspierał Polaków na Białorusi szykanowanych przez tamtejsze władze.

Opracowała

Agnieszka CYBULSKA

A N E K S

Tabela 1. 9 października odbędą się wybory prezydenckie. Czy zamierza Pan(i) wziąć udział w tych wyborach? 1 - Na pewno wezmę w nich udział; 2 - Nie wiem, czy wezmę w nich udział; 3 - Raczej nie wezmę w nich udziału

(%)

	1	2	3	Liczba osób
Ogółem	68	17	14	949
Płeć				
Mężczyźni	72	14	15	450
Kobiety	65	20	14	499
Wiek				
18-24 lat	69	15	16	147
25-34	70	17	12	169
35-44	70	18	12	158
45-54	64	21	15	181
55-64	77	13	10	130
65 lat i więcej	62	17	21	164
Miejsce zamieszkania				
Wieś	65	19	16	354
Miasto do 20 tys.	62	20	19	114
20-100 tys.	73	15	12	187
101-500 tys.	68	18	13	183
501 tys.i więcej mieszk.	77	11	12	112
Wykształcenie				
Podstawowe	60	20	20	278
Zasadnicze zawodowe	67	17	15	243
Średnie	71	17	12	328
Wyższe	84	10	6	101
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	81	14	5	59
Prac.umysł.niż.szczebla	74	16	10	89
Pracownicy fiz.- umysł.	61	21	17	85
Robotnicy wykwalifikowani	64	24	12	77
Robotnicy niewykwalifik.	66	19	15	42
Rolnicy	75	18	7	50
Pracujący na własny rach.	81	15	4	28
Bierni zawodowo				
Renciści	61	21	18	106
Emeryci	70	13	17	191
Uczniowie i studenci	66	17	18	72
Bezrobotni	68	15	18	111
Gospodynie domowe i inni	64	16	20	39
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	71	19	10	117
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	71	21	8	79
sekt. pryw. poza rolnict.	69	17	13	187
prywatnym gosp. rolnym	77	18	5	63
Dochody na jedną osobę				
Do 300 zł	67	24	9	122
301-500	71	15	15	146
501-900	67	17	16	213
901-1200	75	12	13	70
Powyżej 1200 zł	75	16	9	68
Ocena własnych war. mater.				
Złe	64	19	17	303
Średnie	69	17	14	409
Dobre	73	14	12	237
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	75	10	15	63
Raz w tygodniu	75	16	9	462
1-2 razy w miesiącu	63	19	18	154
Kilka razy w roku	58	24	18	165
W ogóle nie uczestniczy	59	11	30	105
Poglądy polityczne				
Lewica	73	15	13	129
Centrum	69	19	12	261
Prawica	84	10	5	273
Trudno powiedzieć	51	23	27	285

Tabela 2. Na kogo z tej listy najchętniej oddał(a)by Pan(i) głos w wyborach prezydenckich?
 1 - Henryka Bochniarz; 2 - Marek Borowski; 3 - Włodzimierz Cimoszewicz; 4 - Maciej Giertych;
 5 - Lech Kaczyński; 6 - Jarosław Kalinowski; 7 - Janusz Korwin-Mikke; 8 - Andrzej Lepper

(%)

	1	2	3	4	5	6	7	8
Ogółem	1	5	21	3	21	2	1	13
Płeć								
Mężczyźni	1	4	20	4	26	2	1	15
Kobiety	2	5	21	3	15	3	2	12
Wiek								
18-24 lat	0	8	22	1	13	0	4	10
25-34	0	2	16	4	26	3	1	9
35-44	2	5	16	3	21	6	1	12
45-54	3	7	19	4	20	1	3	14
55-64	0	5	25	2	25	3	0	20
65 lat i więcej	2	2	27	7	20	3	0	16
Miejsce zamieszkania								
Wieś	0	4	17	5	16	6	3	28
Miasto do 20 tys.	0	6	22	6	22	3	1	7
20-100 tys.	1	3	26	4	26	0	1	9
101-500 tys.	1	7	16	1	24	1	0	4
501 tys. i więcej mieszk.	4	5	24	1	21	0	2	5
Wykształcenie								
Podstawowe	1	1	20	4	19	2	1	30
Zasadnicze zawodowe	0	6	15	5	23	3	1	20
Średnie	1	6	27	1	20	3	2	2
Wyższe	3	5	13	5	23	0	1	0
Grupa społ.-zaw. pracujący								
Kadra kier., inteligencja	0	2	15	2	23	0	0	0
Prac.umysł.niż.szczebła	3	8	28	3	17	2	1	0
Pracownicy fiz.- umysł.	0	7	24	2	17	0	2	8
Robotnicy wykwalifikowani	0	7	16	3	27	6	0	10
Robotnicy niewykwalifik.	0	4	21	0	20	4	0	19
Rolnicy	0	0	7	3	23	17	0	44
Pracujący na własny rach.	0	0	14	5	20	0	13	0
Bierni zawodowo								
Renciści	2	6	25	5	28	0	0	17
Emeryci	1	4	24	3	23	4	0	18
Uczniowie i studenci	0	12	25	0	15	0	6	3
Bezrobotni	3	1	16	7	20	0	3	24
Gospodynie domowe i inni	0	0	8	10	9	0	0	13
Pracuje w:								
inst. państw., publicznej	0	9	26	1	18	1	0	3
spółce właścicieli								
prywatnych i państwa	3	6	20	0	28	2	2	6
sekt. pryw. poza rolnict.	0	4	17	4	22	1	4	5
prywatnym gosp. rolnym	0	0	6	2	20	19	0	40
Dochody na jedną osobę								
Do 300 zł	3	0	20	7	16	4	0	23
301-500	1	9	22	3	22	1	1	15
501-900	0	7	22	4	26	1	1	12
901-1200	5	5	22	0	20	2	3	5
Powyżej 1200 zł	2	2	24	0	18	0	2	2
Ocena własnych war. mater.								
Złe	2	3	17	3	21	3	1	23
Średnie	0	4	20	5	22	3	2	11
Dobre	2	7	24	2	19	2	1	7
Udział w prakt. religijnych								
Kilka razy w tygodniu	2	4	13	9	19	0	5	18
Raz w tygodniu	1	5	19	4	25	4	1	13
1-2 razy w miesiącu	1	4	14	1	21	2	1	17
Kilka razy w roku	0	5	27	0	18	1	2	12
W ogóle nie uczestniczy	5	2	33	4	8	0	2	8
Poglądy polityczne								
Lewica	1	11	56	3	4	2	3	7
Centrum	1	6	22	2	15	3	1	13
Prawica	1	1	8	5	35	3	1	8
Trudno powiedzieć	1	5	13	4	13	2	1	33

(continued)

Tabela 2 (cd.). Na kogo z tej listy najchętniej oddał(a)by Pan(i) głos w wyborach prezydenckich?

(%)

	Zbigniew Religa	Donald Tusk	Stanisław Tymiński	Inny kandydat	Liczba osób
Ogółem	9	22	1	1	541
Płeć					
Mężczyźni	6	18	1	1	275
Kobiety	11	25	0	1	265
Wiek					
18-24 lat	14	24	2	2	82
25-34	10	29	0	1	96
35-44	7	28	0	0	94
45-54	5	22	2	0	101
55-64	8	13	0	0	89
65 lat i więcej	10	13	0	1	78
Miejsce zamieszkania					
Wieś	7	13	0	1	177
Miasto do 20 tys.	8	23	0	1	57
20-100 tys.	9	21	0	0	115
101-500 tys.	13	31	3	0	110
501 tys. i więcej mieszk.	7	28	0	2	82
Wykształcenie					
Podstawowe	8	8	1	2	134
Zasadnicze zawodowe	8	19	0	0	135
Średnie	11	24	1	0	197
Wyższe	4	45	0	0	75
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	7	51	0	0	45
Prac. umysł. niż. szczebla	14	22	0	2	58
Pracownicy fiz. - umysł.	12	23	0	4	45
Robotnicy wykwalifikowani	3	28	0	0	34
Robotnicy niewykwalifik.	13	19	0	0	23
Rolnicy	0	6	0	0	30
Pracujący na własny rach.	6	43	0	0	19
Bierni zawodowo					
Renciści	5	11	0	0	54
Emeryci	8	14	0	1	114
Uczniowie i studenci	10	27	4	0	37
Bezrobotni	10	14	3	0	65
Gospodynie domowe i inni	21	39	0	0	17
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	14	29	0	0	71
spółce właścicieli					
prywatnych i państwa	9	21	0	4	44
sekt. pryw. poza rolnict.	8	35	0	1	115
prywatnym gosp. rolnym	0	13	0	0	38
Dochody na jedną osobę					
Do 300 zł	11	14	2	0	75
301-500	9	15	2	0	86
501-900	7	18	0	1	125
901-1200	7	29	0	2	49
Powyżej 1200 zł	11	38	0	0	48
Ocena własnych war. mater.					
Złe	11	15	2	0	157
Średnie	9	21	0	1	235
Dobre	6	30	0	1	149
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	19	8	0	2	35
Raz w tygodniu	7	19	1	0	284
1-2 razy w miesiącu	7	30	0	2	81
Kilka razy w roku	9	24	2	0	81
W ogóle nie uczestniczy	13	26	0	0	59
Poglądy polityczne					
Lewica	7	6	0	0	87
Centrum	12	23	0	1	153
Prawica	6	31	0	1	213
Trudno powiedzieć	11	13	4	0	87